

Pilotgroep Geef ze de Vijf! presteert opnieuw bovengemiddeld

Voor het tweede achtereenvolgende jaar zijn de levensduurcijfers van de pilotgroep Geef ze de Vijf! bovengemiddeld toegenomen. Lag de gemiddelde leeftijd van de veestapel van de groep in 2019 nog 2 maanden boven het landelijk gemiddelde, in 2020 is dat gestegen tot 4 maanden. De afvoerleeftijd lag in 2019 nog 5 maanden boven het landelijk gemiddelde, in 2020 ligt hij er 6 maanden boven. In bijgaande tabel zijn de resultaten weergegeven.

		Actueel		Bij afvoer	
		Leeftijd	levensproductie	Leeftijd	Levensproductie
Geef ze de Vijf!	2019	4.10	25.710	6.01	36.267
	2020	5.00	27.370	6.03	38.314
Gem. Nederland	2019	4.08	23.250	5.08	31.553
	2020	4.08	23.650	5.09	34.000

De gouden regel voor levensduurverlenging

In 2015 introduceerde Valacon de zogenaamde “Gouden regel voor levensduurverlenging”. Deze houdt in dat een koe nooit wordt afgevoerd als ze nog een lactatie mee kan. De melkveehouder bepaalt wanneer aanhouden niet meer reëel is bijvoorbeeld vanwege gezondheidsproblemen, vruchtbaarheidsproblemen of een te lage productie. Zoals een van de deelnemers het uitdrukte: “gewoon zuinig zijn op je oude koeien”. Dit betekent dat uitsluitend vaarsen ingestoken worden als een koe ook echt moet worden afgevoerd. Zodra een koe minder produceert dan een vaars, komt afvoer omwille van de productie in beeld, maar omdat oude koeien efficiënter zijn en de opfokkosten per 100 kg melk een fractie bedragen van die bij een jonge koe, kan een oudere koe zelfs met een wat lagere productie economisch aantrekkelijker zijn. Zelfs met een hogere genetische aanleg kan een vaars qua productie gemiddeld gesproken niet op tegen een oude koe. Met het oog op de fosfaatregelgeving de meest economische aanpak.

Gemiddelde leeftijd of afvoerleeftijd

Een zorgpunt bij de deelnemers was het feit dat de afvoerleeftijd soms daalde. Binnen het duurzaamheidsprogramma van de Zuivel geldt de afvoerleeftijd als graadmeter. Valacon heeft er vanaf het begin voor gepleit ook de gemiddelde leeftijd van de veestapel als uitgangspunt te nemen. Die is minder gevoelig voor enkele koeien met uitzonderlijk prestaties en dus door de tijd veel stabiel. Hoe lager de vervanging wordt hoe sterker de invloed van een of enkele uitzonderlijke koeien wordt. Zodra de gemiddelde leeftijd toeneemt zal ook de afvoerleeftijd vanzelf geleidelijk aan toenemen. En het zijn de koeien in de stal die de hoeveelheid werk, het werkplezier en het inkomen bepalen en hun leeftijd is daar mede op van invloed.

Kanteling in de samenstelling van de veestapel

Als tweede belangrijke graadmeter gebruikt Valacon de leeftijdsopbouw van de veestapel. Daaruit is af te lezen in welke lactaties de meeste koeien worden afgevoerd. Dat is belangrijk om de oorzaken van de uitval te kunnen vinden. In de meeste gevallen zien we de grootste uitval in de 3e en 4e lactatie. Wanneer de levensduur wordt verlengd zien we dan ook vanaf de 3e lactatie het aantal koeien per lactatie toenemen. Dit “kantelpunt” verschuift met toenemende leeftijd naar de latere lactaties met als optimum rond de 5e lactatie.

Meerdere factoren, aanhoud- en afvoerbeleid cruciaal

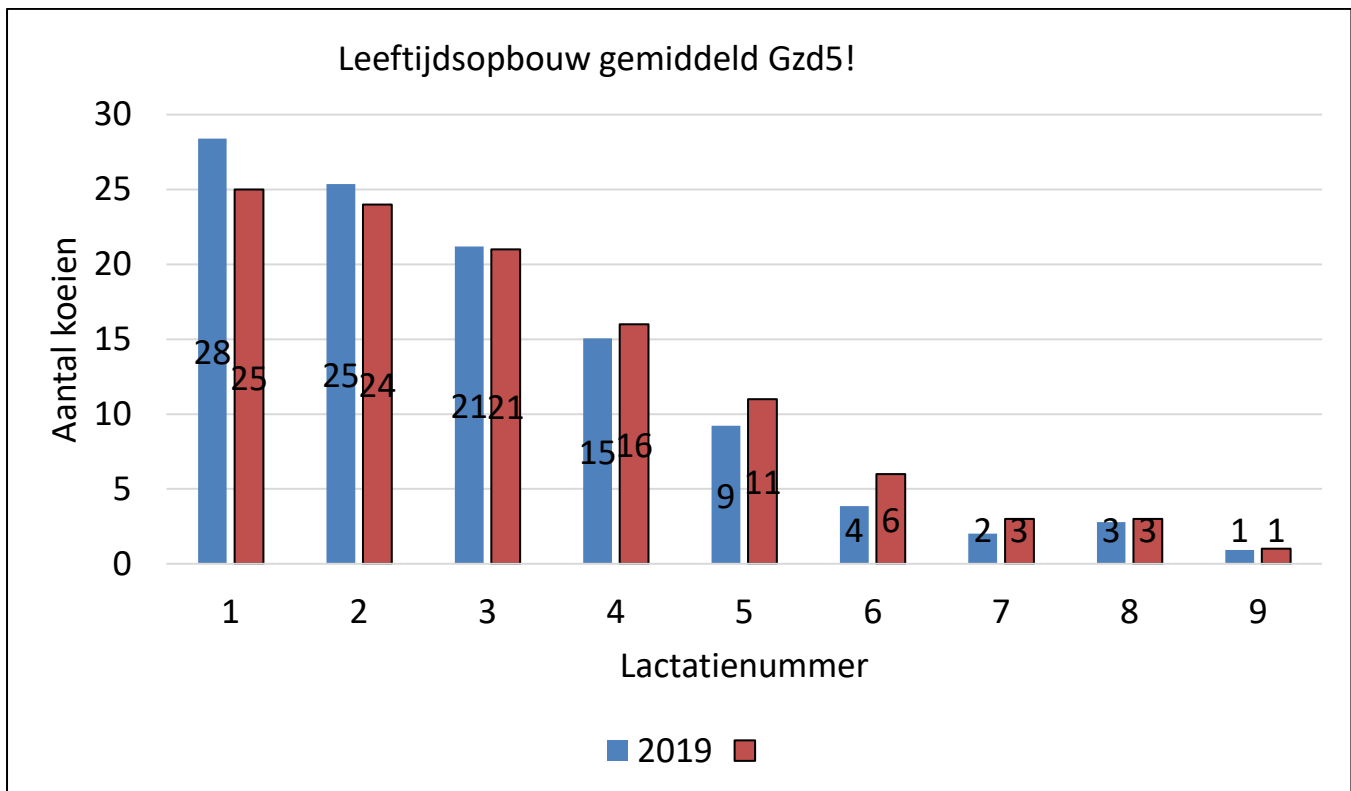
Er zijn verschillende factoren die de gezondheid, vruchtbaarheid en productie van een koe bepalen. Valacon hanteert daarvoor het KBL-principe: de invloed van de genetische aanleg van de Koe, de invloed van de Boer (bedrijfsvoering) en de invloed van de Leefomgeving. De balans is voor elk bedrijf verschillend wat ook duidelijk te

zien is in de pilotgroep. Elk bedrijf heeft de eigen problemen en de eigen aanpak en het is lastig om een uniforme aanpak te bedenken, maar het KBL-principe geeft in elk geval richting. Binnen de bedrijfsvoering is de besluitvorming voor aanhouden of afvoeren van een koe, de gouden regel, van grote invloed op de levensduur gebleken. De veranderende visie op de waarde van de oudere koeien blijkt een belangrijk aspect van de motivatie voor levensduurverlenging.

De pilotgroep

De pilotgroep *Geef ze de Vijf!* startte in 2018 op initiatief van Valacon en wordt mede gefinancierd door Royal Bel Leerdammer in het kader van het project Duurzame Zuivelketen. De groep heeft 30 deelnemende bedrijven verspreid over het werkgebied. De project had een doorlooptijd van 3 jaar maar vanwege Covid 19 werd het project tijdelijk stilgelegd. In overleg met de deelnemers is besloten om voor rekening en risico van Valacon toch door te gaan met behulp van de moderne communicatietechnieken zoals online bijeenkomsten. De doorlooptijd zal daarmee vooralsnog 4 jaar bedragen.

Figuur. Grafische weergave van de gemiddelde opbouw van de veestapel van de pilotgroep Geef ze de Vijf! met gemiddeld 109 koeien, in totaal ca. 3.380 koeien. In deze figuur van de leeftijdsopbouw is te zien dat meer levensduur leidt tot meer oudere koeien vanaf de 3e lactatie en minder koeien tot de 3e lactatie. De figuur is gecorrigeerd voor de groei van de veestapel.